

NORRKÖPINGS
TINGSRÄTT
TR 8

4

DOM
2020-03-23
Meddelad i
Norrköping

Mål nr
T 2617-18

Sid 1 (9)

GÖTA HOVRÄTT
Rotel 24

INKOM: 2020-07-09
MÅLNR: T 1115-20
AKTBIL: 17

GÖTA HOVRÄTT

Ink 2020-07-09

T 1115-20
Akt.....
Aktbil.....

PARTER

Kärande

Svea Ekonomi AB, 556489-2924
169 81 Solna

Ombud: Martina Carlsson
c/o Svea Inkasso AB
169 81 Solna

Svarande

Wigert Erik ANDRÉ Ellner, 19890731-1990
Glottervägen 17 B
616 33 Åby

DOMSLUT

Käromålet ogillas.

Dok.Id 488599

Postadress
Box 418
601 05 Norrköping

Besöksadress
Olai Kyrkogata 58

Telefon
011-24 35 00
E-post: norrkopings.tingsratt@dom.se
Vår PERSONUPPGIFTSBEHANDLING, se
www.domstol.se/norrkopings-tingsratt

Telefax
011-13 71 34

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Sedan Svea Ekonomi AB (härefter SEAB) ansökt om betalningsföreläggande gentemot André Ellner hos Kronofogden och denne bestritt ansökan, har målet på SEAB:s begäran överlämnats till tingsrätten.

Bakgrunden till tvisten är följande. André Ellner överlämnade i oktober 2014 sin e-legitimation med kod till sin dåvarande sambo Svea Johansson för att hon skulle bistå honom att betala hans del av parets gemensamma räkningar, exempelvis hyran. Hon hade inte fått i uppdrag att ta lån i André Ellners namn. Svea Johansson tog utan tillåtelse ett lån om 20 000 kr i André Ellners namn som utbetalades till hans konto i Handelsbanken den 5 november 2014. Vid upptagande av lånet använde Svea Johansson André Ellners e-legitimation. Av kontoutdrag framgår att Svea Johansson från kontot har överfört 16 100 kr i mindre poster under viss tid i anslutning till att lånet utbetalades.

Tingsrätten har med stöd av 42 kap. 18 § första stycket femte punkten rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Käranden

SEAB har yrkat att tingsrätten ska förpliktiga André Ellner att till bolaget betala:

- *i första hand* ett kapitalbelopp om 20 799 kr jämte dels upplupen ränta om 151 kr per den 6 februari 2016, dels årlig ränta om 26,95 % från den 7 februari 2016 till dess full betalning sker,
- *i andra hand* ett kapitalbelopp om 18 273 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av ansökan om betalningsföreläggande till dess betalning sker,
- *i sista hand* ett kapitalbelopp om 3 900 kr,
- 180 kr avseende inkassokostnad,

- 57 069 kr avseende rättegångskostnader, varav 43 111 kr avser ombudsarvode i tingsrätten, 10 778 kr avser mervärdesskatt, 300 kr avser ansökningsavgift till Kronofogden, 380 kr avser ombudsarvode hos Kronofogden och 2 500 kr tilläggsavgift till tingsrätten.

Svaranden

André Ellner har bestritt käromålet. Han har inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig.

GRUNDER FÖR TALAN

Käranden

I första hand görs gällande att André Ellner genom att överlämna sin e-legitimation med kod har gjort Svea Johansson behörig att för hans räkning uppta aktuellt lån och att han därmed ansvarar såsom om han själv hade upptagit/signerat lånet. André Ellner har vid givande av behörighet till Svea Johansson muntligen inskränkt befogenheten till att avse betalning av räkningar, dock utan att det har framgått för en godtroende tredje man, i detta fall SEAB.

I andra hand görs gällande att André Ellner genom att överlämna E-legitimation och kod samt genom att inte kontrollera sitt bankkonto har agerat oaktsamt och därmed är återbetalningsskyldig åtminstone upp till resterande del av det ursprungliga lånet efter återbetalningar, dvs. 18 273 kronor.

I sista hand är André Ellner återbetalningsskyldig för åtminstone 3 900 kr då detta är vad som har kommit honom till godo.

Enligt lånevillkoren ska lånet återbetalas under 60 månader och det tillkommer en uppläggningsavgift om 495 kr samt en aviseringsavgift om 30 kr. Den 27 oktober 2015

förföll en avi om 643 kr till betalning. Den 27 november 2015 förföll en avi om 1 003 kr till betalning. Den 27 december 2015 förföll en avi om 1 003 kr till betalning. Efter att dessa tre avier förfallit till betalning men betalning inte inkommit, sades lånet upp den 7 januari 2016 i enlighet med de allmänna villkoren. Dröjsmålsräntan följer av avtalsvillkoren och beräknas efter den för krediten gällande räntesatsen jämte ett tillägg på en procentenhet då hela krediten förfallit. Räntegrundande kapital är 20 950 kr. Minus dröjsmålsränta om 151 kr blir kapitalbeloppet 20 799 kr.

Den 18 juni 2018 översände Svea Inkasso AB kravbrev till André Ellner utformat enligt 5 § inkassolagen (1974:182) och den 2 juli 2018 inlämnades en ansökan om betalningsföreläggande som bestreds av André Ellner.

Svaranden

Låneavtalet har ingåtts av hans dåvarande sambo Svea Johansson utan hans medgivande eller kännedom. Han har inte varit oaktsam utan han har utsatts för ett brott. Då pengarna har sammanblandats med hans egna så är han inte heller återbetalningsskyldig för det belopp som kommit honom till godo.

UTVECKLING AV TALAN

Käranden

André Ellner har genom att lämna över sin e-legitimation med tillhörande kod till Svea Johansson gjort henne behörig att ingå det aktuella låneavtalet för hans räkning. Genom att överlämna e-legitimationen och koden har han gjort henne behörig att ingå avtal som är möjliga att ingå genom e-legitimation. Om André Ellner har inskränkt behörigheten är det en fråga om befogenhet att vidta rättshandlingar och en sak mellan honom och Svea Johansson.

Det har varit vårdslöst av André Ellner att lämna ut sina bankuppgifter och kod till Svea Johansson. Han har förfarit så vårdslöst att han ska anses betalningsansvarig för vad e-legitimationen har använts till, det vill säga nu aktuellt lån. Domen i Norrköpings tingsrätts mål FT 2993-15 är inte automatiskt tillämplig i alla liknande situationer.

Av kontoutdrag i målet framgår att 16 100 kr har överförts till Svea Johansson i mindre poster strax efter att lånet utbetalades. Av lånet har dock 3 900 kr spenderats till paret's gemensamma räkningar eller av André Ellner själv. Av lånet har därmed 3 900 kr kommit honom till godo och han är i vart fall återbetalningsskyldig för den delen.

Svaranden

Svea Johansson har tagit flera lån i hans namn utan hans tillåtelse mellan oktober 2014 och oktober 2015. Det finns en pågående förundersökning om brott beträffande detta. Norrköpings tingsrätt har tidigare i mål FT 2993-15 prövat ett käromål där kärandebolaget yrkade att han skulle återbetala ett lån som Svea Johansson tagit i hans namn. Tingsrätten ogillade käromålet. I förevarande fall föreligger exakt samma omständigheter. Han har inte agerat oaktsamt eller vårdslöst genom att överlämna sin e-legitimation och kod.

Pengarna som inkommit från lån har sammanblandats med hans andra pengar och när han lät Svea Johansson betala hans del av deras gemensamma räkningar kände han inte till att det fanns andra pengar på hans konto utöver hans lön och hans sparpengar.

DOMSKÄL

SEAB har som skriftlig bevisning åberopat låneavtal jämte allmänna villkor, rekommenderad uppsägning samt av svaranden ingivna kontoutdrag.

André Ellner har som skriftlig bevisning åberopat Norrköpings tingsrätts dom i mål FT 2993-15, Svea Johanssons erkännanden samt polisanmälan.

Ska André Ellner ansvara för lånet såsom om han själv hade upptagit det?

Det är ostridigt i målet att låneavtalet har ingåtts elektroniskt av en person som identifierat sig som André Ellner via hans internetbank. Parterna är vidare överens om att det varit Svea Johansson som med hjälp av André Ellners e-legitimation och kod har ingått det aktuella låneavtalet efter att André Ellner överlämnat sin e-legitimation och kod till henne.

Tingsrätten har att inledningsvis ta ställning till om André Ellner genom att överlämna sin e-legitimation med kod har gjort Svea Johansson behörig att för hans räkning uppta aktuellt lån och att han därmed ansvarar såsom om han själv hade upptagit lånet.

Av NJA 2017 s. 1105 framgår att det i en situation som den förevarande är långivaren som ska visa att en påstådd avancerad elektronisk underskrift som har använts. Om så sker måste innehavaren av underskriften göra antagligt att användandet av underskriften skett obehörigen.

Som anförts ovan är det ostridigt i målet att André Ellners elektroniska underskrift har använts vid upptagande av lånet. Han måste därför göra antagligt att användandet av underskriften skett obehörigen.

SEAB har gjort gällande att André Ellner genom att lämna ut sin e-legitimation med kod har befullmäktigat Svea Johansson att rättshandla mot tredje part samt att de muntliga begränsningar av hennes befogenhet som han har gett henne inte kan lastats en godtroende tredje part – i detta fall SEAB – och att han därför ska ansvara för lånet såsom han själv hade upptagit det.

Som huvudregel kan en person bara bli bunden av rättshandlingar som denne själv har utfört eller som har utförts med personens samtycke. Till denna huvudregel finns vissa

undantag att återfinna i reglerna om fullmakt. Tingsrätten har därmed att pröva om det förelegat ett fullmaktsförhållande mellan Svea Johansson och André Ellner och i så fall vilken typ av fullmaktsförhållande de har haft.

De två huvudtyperna av fullmakt är självständig fullmakt och uppdragsfullmakt. En självständig fullmakt innehåller en förklaring som riktar sig mot och är avsedd att visas för tredje man och innehåller för denne synbara formuleringar rörande fullmaktens omfattning. En uppdragsfullmakt riktar sig mot den fullmäktige som sedermera överbringar fullmaktsförklaringen till tredje man som får förlita sig på vad fullmäktigen själv uppgett om sin behörighet. Termen behörighet hänför sig till fullmaktens yttre sida och termen befogenhet till fullmaktens inre förhållande. Om huvudmannen är en fysisk person som har meddelat sin fullmäktige i förhållande till fullmakten inskränkande instruktioner vilkas existens och innehåll tredje part varken känt till eller bort känna till och den fullmäktige agerat i strid med instruktionerna kan huvudmannen bli bunden av den fullmäktiges handlande gentemot tredje part. Vid uppdragsfullmakter sammanfaller alltid befogenheten med behörigheten och om fullmäktiges handlingar överskrider befogenheten binder detta inte huvudmannen, oavsett om tredje man varit i god tro eller inte (se Grönfors och Dotevall, Avtalslagen, kommentaren till 10 § första stycket, Nordstedts Juridik, Juno Version 5 A).

Det är ostridigt i målet att André Ellner har lämnat instruktioner till Svea Johansson om att hon fått använda hans e-legitimation med kod för att betala parets gemensamma räkningar. Instruktionerna har, såvitt är känt, lämnats muntligen och har inte varit synbara för en tredje part. SEAB har vid tidpunkten för låneavtalets tecknande inte haft kännedom om att det varit någon annan än André Ellner som ingått avtalet. Den fullmakt som André Ellner har lämnat Svea Johansson utgör en muntlig uppdragsfullmakt enligt vilken Svea Johansson gjordes behörig att betala parets gemensamma räkningar. Eftersom behörigheten och befogenheten beträffande uppdragsfullmakter sammanfaller har Svea Johansson vid ingående av avtal med SEAB överskridit både sina behörigheter och befogenheter. André Ellner ska därför, enligt 11 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen), inte

ansvara för betalning av lånet såsom han själv upptagit det. Käromålet kan därför inte bifallas på denna grund.

Har André Ellner genom oaktsamt agerande ådragit sig betalningsskyldighet?

SEAB har i andra hand gjort gällande att André Ellner genom att överlämna e-legitimation och kod samt genom att inte kontrollera sitt bankkonto har agerat oaktsamt och därmed ådragit sig betalningsansvar för aktuellt lån. Då André Ellner inte har ingått låneavtalet personligen eller genom fullmakt kan han inte anses vara bunden av avtalsvillkoren såsom avtalspart. Frågan tingsrätten har att ta ställning till är om han ändå kan anses ha ådragit sig någon betalningsskyldighet. Av praxis följer att det i och för sig är möjligt att ådra sig betalningsansvar genom att på grund av vårdslöshet möjliggöra en förfalskad låneansökan (jfr. NJA 1935 s. 646). Rättsfallet motsvarar dock inte direkt den situation som nu är för handen och det saknas överrättspraxis som ger stöd för att ålägga konsumenter betalningsansvar i motsvarande situation. Att André Ellner har lämnat ut sin e-legitimation med tillhörande kod till sin sambo för att hon skulle kunna betala parets gemensamma räkningar innebär i och för sig att han inte har iakttagit den försiktighet han borde, men det kan inte anses innebära att han har agerat oaktsamt i den utsträckningen att han ska åläggas betalningsansvar för nu aktuellt lån. Det saknas även rättsligt stöd för att ålägga André Ellner betalningsansvar för att han inte har kontrollerat sitt eget konto i en viss utsträckning. Käromålet kan därför inte heller bifallas på denna grund.

Ska André Ellner i vart fall återbetala vad som kommit honom till godo?

I sista hand har SEAB gjort gällande att André Ellner i vart fall ska återbetala det belopp som kommit honom till godo, dvs. 3 900 kr. Huvudregeln vid misstagsbetalningar är att den betalande har rätt att kräva tillbaka det felaktigt erlagda beloppet. Undantag från denna huvudregel kan ske om den som tagit emot betalningen varit i god tro och förbrukat det uppburna beloppet eller annars har inrättat sig efter betalningen. Detta undantag har motiverats med att en återbetalningsskyldighet skulle innebära att

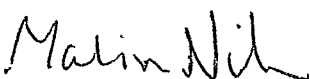
mottagaren utan egen åtgärd får en skuld som han kanske får mer eller mindre svårt att betala (se bl.a. NJA 2015 s 1072). André Ellner har inte haft kännedom om att aktuellt belopp har kommit honom till godo. Pengarna har sammanblandats med den likvid han har haft att tillgå på sitt konto och uppgår inte till ett sådant belopp att han, med hänsyn även tagen till Svea Johanssons agerande under aktuell tidpunkt, borde ha uppmärksammat den felaktiga betalningen. Han har således varit i god tro angående misstaget, förbrukat det uppburna beloppet och inrättat sig efter betalningen. André Ellner ska därför inte heller anses vara återbetalningsskyldig för det belopp som kommit honom till godo. Käromålet ska därmed ogillas i sin helhet.

Övriga frågor

Vid denna utgång saknas anledning för tingsrätten att ta ställning till SEAB:s yrkanden om ersättning för ränta, inkassokostnader och rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (TR-02)

Överklagande ställt till Göta hovrätt ska ha kommit in till tingsrätten senast den 14 april 2020. Prövningstillstånd krävs.

Malin Nilsson